

NIVI Rapport 2015:6

Innbyggerundersøkelse om tilhørighet og veivalg for Ski kommune

Utarbeidet på oppdrag av Ski kommune

Av Magne Langset og Geir Vinsand

FORORD

NIVI Analyse har i samarbeid med Respons Analyse gjennomført en innbyggerundersøkelse om tilhørighet og veivalg for Ski kommune. Undersøkelsen er gjennomført i et representativt utvalg av befolkningen over 18 år og omfatter 801 spurte. Formålet har vært å måle innbyggernes tilhørighet til ulike geografiske områder og hvilken geografisk retning kommunen bør orientere seg i det videre arbeid med kommunereformen. Det er også stilt andre relevante spørsmål i lys av kommunereformen.

Undersøkelsen er utviklet i samarbeid med administrasjonen i Ski kommune, som har valgt å bruke samme tilnærming som i Oppedgård. Et liknende spørreskjema er brukt i tilsvarende undersøkelser i regi av NIVI og Respons i flere andre kommuner. Prosjektet er gjennomført i perioden april-mai 2015. Kontaktperson hos oppdragsgiver har vært samfunnsplanlegger Ingvild Belck-Olsen.

NIVI er ansvarlig for alle analyser av innsamlet materiale. Respons Analyse ved Idar Eidset har vært ansvarlig for datainnsamling og statistiske kjøring. Ansvarlige konsulenter i NIVI har vært Magne Langset (prosjektleder) og Geir Vinsand.

Oslo, 26. mai 2015

INNHOOLD

HOVEDPUNKTER OG KONKLUSJONER.....	3
1 OM UNDERSØKELSEN	5
1.1 Bakgrunn.....	5
1.2 Metodisk tilnærming.....	5
1.3 Oversikt over temaer i undersøkelsen.....	7
1.4 Rapportering	7
2 INNBYGGERNES TILHØRIGHET	8
3 INTEGRASJON PÅ ARBEIDSMARKEDET	14
4 SERVICEADFERD	15
5 MEST NATURLIGE PARTNER FOR Å BYGGE EN NY KOMMUNE.....	18
6 BEHOV FOR GRENSEREGULERING	21
7 HOLDNING TIL KOMMUNESAMMENSLUTNING.....	23
8 ARGUMENTER FOR KOMMUNESAMMENSLUTNING.....	25
9 ARGUMENTER MOT KOMMUNESAMMENSLUTNING.....	26
10 HOLDNING TIL KOMMUNESAMMENSLUTNING DERSOM NABOKOMMUNER TAR INITIATIV	27
11 VURDERING AV KANALER FOR INFORMASJON OG DELTAKELSE	28

Hovedpunkter og konklusjoner

Innbyggerundersøkelsen gir flere klare signaler til kommunens politikere for den videre prosess med kommunereformen i Ski. For det første dokumenteres en relativ sterk kommunetilhørighet blant kommunens innbyggere. Når det gjelder Ski sine nære omgivelser, dvs. Follo og Oslo, viser tallene klart sterkere tilhørighet til Follo enn til Oslo. For det andre er det i dag en betydelig større andel i befolkningen som er for kommunesammenslutning enn som er imot, samtidig som andelen usikre er betydelig. For det tredje er det Ås og Oppegård som innbyggerne anser som de mest naturlige kommunene å gå sammen med, dersom kommunesammenslutning skulle bli aktuelt. Andre alternativer har liten støtte. Undersøkelsen kan sammenfattes i følgende hovedpunkter:

1. Relativ sterk steds- og kommunetilhørighet

Innbyggerne i Ski har en sterk tilhørighet til sitt lokale bostedsområde. Hele 72 prosent svarer at de har stor tilhørighet til sitt lokale bostedsområde. Når det gjelder tilhørighet til kommunen, svarer 58 prosent av innbyggerne at de har stor tilhørighet til Ski kommune. Det er en lavere andel enn hva som er målt i en del andre kommuner, men må likevel vurderes som høyt i en så stor og sentral kommune som preges av omfattende arbeidspendling, stor tilflytting og mange innbyggere med relativt kort botid.

2. Betydelig regional tilhørighet til Follo og svak fylkestilhørighet til Akershus

Den regionale tilhørigheten er først og fremst knyttet til nærregionen Follo. 39 prosent svarer at de har stor tilhørighet til Follo, mens 24 prosent sier at de har stor tilhørighet til Oslo. Her er tallene stikk motsatt av det resultatene for innbyggerundersøkelsen i nabokommunen Oppegård viste, hvor tilhørigheten til Oslo var markant sterkere enn til Follo. Av tallene går det fram at kun 21 prosent har stor tilhørighet til Akershus fylke, mens nær en tredjedel av innbyggerne svarer at de har liten eller ingen tilhørighet til Akershus. I målinger utført i kommuner i hhv. Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Vestfold ligger tallene fra 40 til 60 prosent stor tilhørighet til fylket.

3. Stor arbeidspendling til Oslo

I undersøkelsen svarer 35 prosent av de yrkesaktive at de har sitt arbeid i Ski, mens 65 prosent oppgir at de har sitt arbeid et annet sted enn i hjemkommunen. De aller fleste pendler til Oslo (44 prosent). Kun 12 prosent pendler til andre Follokommuner.

4. Lite handelslekkasje for dagligvarer

Svarene viser at det er minimal handelslekkasje når det gjelder større innkjøp av dagligvarer. 90 prosent av innbyggerne i hele kommunen svarer at de benytter tilbud lokalisert i kommunen. Også når det gjelder bruk av utested, cafe eller restaurant oppgir et flertall av innbyggerne at de benytter seg av tilbud i Ski kommune. Flertallet er likevel knapt (52 prosent) og den viktigste «konkurrenten» er Oslo som benyttes av 34 prosent av Ski's innbyggerne for slike formål. Tallene for bruk av kulturtilbud viser et temmelig likt mønster som for bruken av utelivs-, cafe- og restauranttilbud.

5. Ås og Oppegård er hovedalternativene ved en eventuell kommunesammenslutning

Det er to kommuner som utpeker seg som særlig aktuelle for en eventuell sammenslutning: henholdsvis Ås som nevnes av 51 prosent og Oppegård som nevnes av 46 prosent. Andre kommuner og alternativer nevnes av maksimalt ti prosent (Frogn, alle kommunene i Follo, Nesodden, Vestby, Enebakk og andre kommuner). En sammenslutning av alle

Follokommunene, som i fra ulikt hold har blitt pekt på som en mulig løsning, har liten støtte blant innbyggerne ved at kun åtte prosent peker på dette alternativet.

6. Grenseregulering er aktuelt

På spørsmål om innbyggerne ser behov for grenseregulering mot nabokommuner dersom dagens kommuner rundt Ski skal videreføres, svarer 30 prosent at det er behov for å justere grensene, 38 prosent ser ikke et slikt behov, mens 32 prosent er usikre. Det er særlig to områder som pekes ut som aktuelle for grenseregulering, henholdsvis Tandbergløkka (grense mot Ås i sørlige del av Ski tettsted) og Nordbyområdet/Nygaard/Solberg (grense mot Ås i vestre del av Ski tettsted).

7. Halvparten er for kommunesammenslutning

I undersøkelsen svarer 49 prosent at de er for kommunesammenslutning, 28 prosent er imot og 23 prosent er usikre på spørsmålet. Tallene fra de ulike delene av kommunen viser at det er en større andel som er for kommunesammenslutning enn imot i alle bostedsområdene. Av øvrige bakgrunnstall går det fram at andelen som er for kommunesammenslutning øker med økende alder. I den yngste aldersgruppen under 30 år er 37 prosent for kommunesammenslutning, mens tilsvarende andel ligger på 54 prosent blant innbyggere over 60 år. Andelen som er positiv til kommunesammenslutning er også høyere blant menn enn blant kvinner.

8. Større effektivitet, bedre tjenester og styrket kommuneøkonomi

Blant innbyggerne som er for kommunesammenslutning framheves effektivisering og mindre byråkrati som den viktigste enkeltbegrunnelsen for sammenslutning (33 prosent). Relativt mange peker også på at en kommunesammenslutning kan føre til bedre kvalitet på tjenestetilbudet (29 prosent) og bedre kommuneøkonomi (23 prosent).

9. Betydelig usikkerhet og for lite informasjon om konsekvenser

I undersøkelsen svarer en fjerdedel av de som er imot eller usikre på spørsmålet om kommunesammenslutning at det har vært for lite informasjon om konsekvenser. Tallene tyder på at kommunesammenslutning av mange vurderes som en komplisert sak hvor det kreves nærmere analyser og mer informasjon for å kunne ta stilling til veivalg og konsekvenser. Blant motstanderne er årsaksmønsteret ellers preget av mange faktorer og det er ikke ett bestemt hensyn som forventes å komme spesielt dårlig ut ved en evt. kommunesammenslutning. En del peker på at Ski klarer seg godt alene og at kommunen er stor nok som den er.

10. Et klart flertall er positive til initiativ fra nabokommuner

Et klart flertall på 64 prosent svarer at Ski kommune bør stille seg positiv til kommunesammenslutning dersom én eller flere nabokommuner tar initiativ til sammenslutning med Ski. Bare et lite mindretall på 17 prosent mener kommunen bør stille seg negativ i en slik situasjon (19 prosent usikre).

11. Flere viktige kanaler for informasjon og deltakelse

Svarene tyder på at innbyggerne forventer informasjon og mulighet for dialog om kommunereformen gjennom flere kanaler. Informasjon gjennom lokalavisen vurderes som viktig av nesten alle de spurte og framstår som den viktigste enkeltkanalen for informasjon til hele befolkningen. Store grupper peker også på kommunens hjemmeside og målrettet husstandsinformasjon som viktige informasjonskanaler.

1 Om undersøkelsen

1.1 Bakgrunn

Regjeringen har tatt initiativ til en nasjonal kommunereform som innebærer at alle landets kommuner skal vurdere alternativer til dagens kommuneinndeling. Ski kommune har som del av sin pågående prosess vedtatt å gjennomføre en innbyggerundersøkelse for å kartlegge innbyggernes geografiske tilhørighet og oppfatninger av retningsvalg for kommunen. Undersøkelsen bygger på tilsvarende undersøkelser som NIVI har gjennomført i 13 andre kommuner, herunder Oppegård i Akershus, Sunndal og Vanylven i Møre og Romsdal, Svelvik, Sande og Re i Vestfold og syv kommuner på Fosen (Ørland, Bjugn, Rissa, Åfjord, Roan Osen og Leksvik). Utkast til spørreskjema og utvalgsplan er gjennomgått i samarbeid med oppdragsgiver.

NIVI Analyse og samarbeidspartner fra Respons Analyse har erfaring fra flere liknende lokal- og kretsbaserte undersøkelser om geografisk integrasjon og kommunestruktur. Av særlig interesse for Ski er det at NIVI/Respons nettopp har gjennomført innbyggerundersøkelse i Oppegård og skal også gjennomføre en slik undersøkelse i Ås i løpet av juni 2015. Det vil med andre ord bli anledning til å sammenligne innbyggernes oppfatninger på tvers av kommunene i Follo i løpet av kort tid etter avgivelsen av denne rapporten.

I tillegg til de nyeste undersøkelsene fra 2014 og 2015 er det også gjennomført tilsvarende undersøkelser i Røyken kommune i 2005¹ og i syv kommuner på Nedre Romerike i 2004². Disse gir på noen områder også interessant referanseinformasjon til foreliggende undersøkelse for Ski kommune.

1.2 Metodisk tilnærming

Innbyggerundersøkelsen i Ski kommune har vært lagt opp på følgende måte:

- Det er gjennomført til sammen 801 intervjuer med personer over 18 år i kommunen. Intervjuene er gjennomført på telefon i perioden 29. april – 9. mai 2015.
- Det er trukket et representativt utvalg av befolkningen over 18 år i Ski kommune. Utvalget er trukket tilfeldig fra tilgjengelige telefonregistre og består av 30 prosent på fasttelefon og 70 prosent på mobiltelefon. Intervjuene fordeler seg på fire geografiske områder i kommunen: Ski tettsted/sentrum (262 intervjuer), Langhus (251 intervjuer), Siggerud (151 intervjuer) og Kråkstad/Skotbu (137 intervjuer).
- Totalt ble det trukket 8826 telefonnumre. Av disse fikk vi svarnekt fra 1841, mens vi ikke oppnådde kontakt eller ikke rakk å ringe 6185 før intervjuingen ble avsluttet.
- Resultatene er vektet i forhold til kjønns- og alderssammensetningen i befolkningen, samt område en bor i. Resultatene er altså representative for befolkningen over 18 år i Ski kommune.
- Resultatene må tolkes innenfor feilmarginer på +/-2,3-3,8 prosentpoeng for hovedfrekvensene ved henholdsvis en 10/90 og 50/50 fordeling. Feilmarginene for de fire områdene som vi bryter ned på i denne undersøkelsen varierer på følgende måte:
 - Ski sentrum med +/- 3,6 – 6,0 prosentpoeng
 - Langhus med +/- 3,6 – 6,0 prosentpoeng
 - Siggerud med +/- 4,8 – 8,0 prosentpoeng
 - Kråkstad med +/- 4,8 – 8,0 prosentpoeng

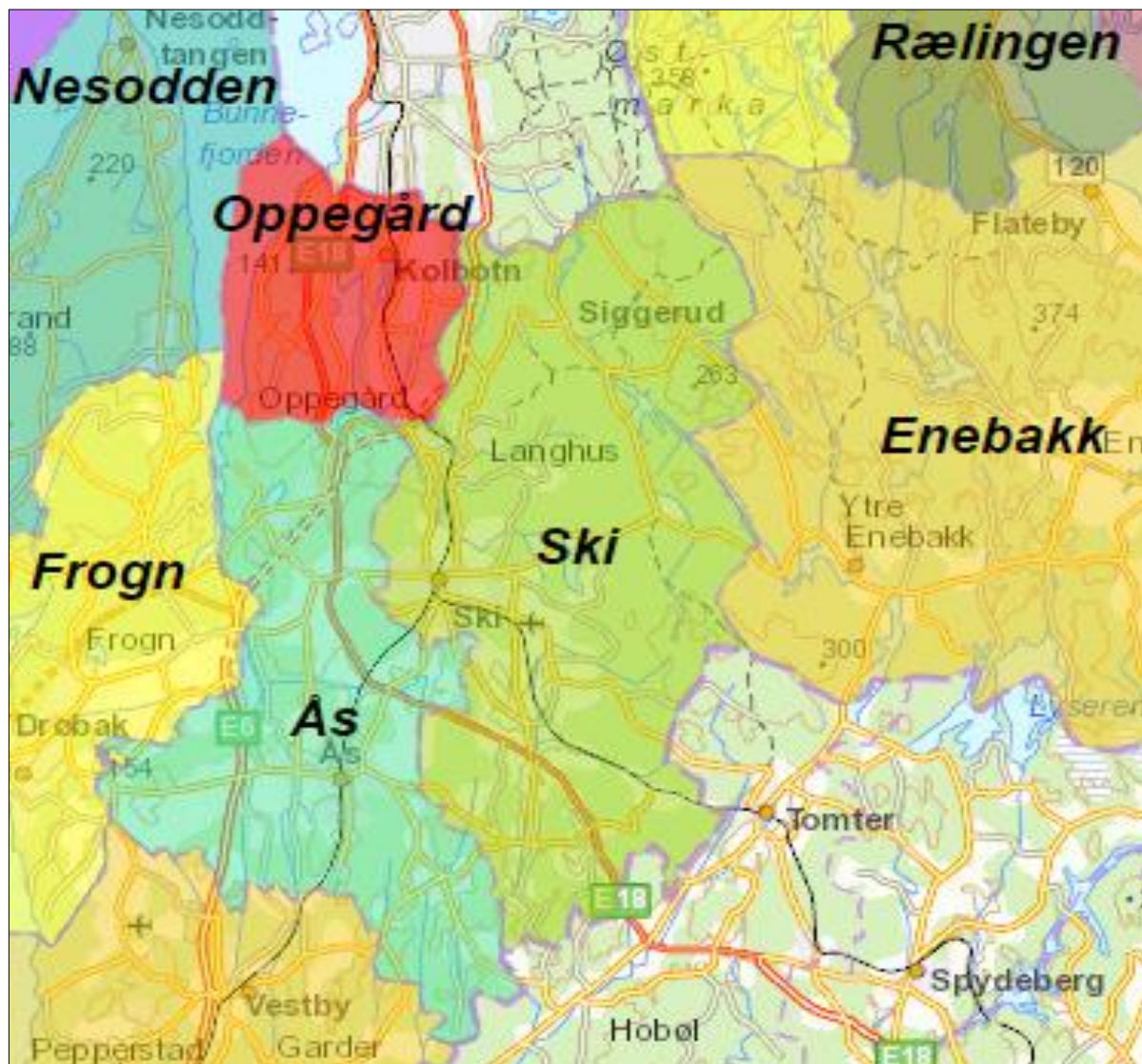
¹ Borgerundersøkelse om fremtidig utbyggingsmønster og kommunestruktur. Røyken kommune. Agendarap.nr.5241. 2005.

² Borgerundersøkelse om lokaldemokrati og kommunenes fremtid. SNR. Agendarapport nr. 4821. 2004.

For å sikre at de ulike områdene i kommunen er mest mulig riktig representert i hovedresultatene, har vi vektet resultatene i undersøkelsen på de fire områdene i tillegg til alder og kjønn. Fordelingen nedenfor viser fordelingen før geografisk vektning og fordelingen etter at den er vektet geografisk. Det er den geografisk vektede fordelingen som er brukt på resultatene vi presenterer i denne rapporten, med unntak av resultatene for de tre områdene for seg. Disse er kun vektet på kjønn og alder.

Bostedsområde	Uten geografisk vekt	Geografisk vektet
Ski tettsted/sentrum	33	45
Langhus	31	37
Siggerud	19	10
Kråkstad/Skotbu	17	8
Antall spurte	801	801

Tabell 1.1 Utvalgets fordeling på lokale bostedsområder før og etter vektning

Figur 1.1 Oversiktskart – Ski med nabokommuner. Kilde: Akershus fylkeskommune

1.3 Oversikt over temaer i undersøkelsen

I undersøkelsen er det stilt spørsmål om følgende temaer:

- Tilhørighet til lokalt bostedsområde, Ski kommune, Follo, Oslo og Akershus fylke
- Integrasjon på arbeidsmarkedet dvs. om arbeidsplassen ligger i Oppegård kommune, nabokommuner eller andre steder
- Serviceadferd, herunder innkjøp av dagligvarer, bruk av utelivstilbud og bruk av kulturtilbud
- Hvilke konkrete kommuner innbyggerne i så fall ser det som naturlig at Oppegård slår seg sammen med
- Holdning til grenseregulering eller deling av kommunen, samt områder av kommunen dette kan være aktuelt for
- Holdning til kommunesammenslutning i dag
- Argumenter for og imot kommunesammenslutning
- Holdning til kommunesammenslutning dersom en eller flere nabokommuner tar initiativ
- Aktuelle informasjonskanaler
- Bakgrunnsopplysninger om respondentene, herunder kjønn, alder, utdanning, yrkesaktivitet, bosted og botid i kommunen

1.4 Rapportering

Undersøkelsen er rapportert gjennom denne kommentarrapporten fra NIVI Analyse. I kommentarrapporten er alle hovedtall og aktuelle nedbrytninger på undergrupper analysert og oppsummert. Det er i tillegg utarbeidet en statistisk dokumentasjon med hovedtall fra Respons Analyse. Dokumentene er oversendt oppdragsgiver elektronisk.

2 Innbyggernes tilhørighet

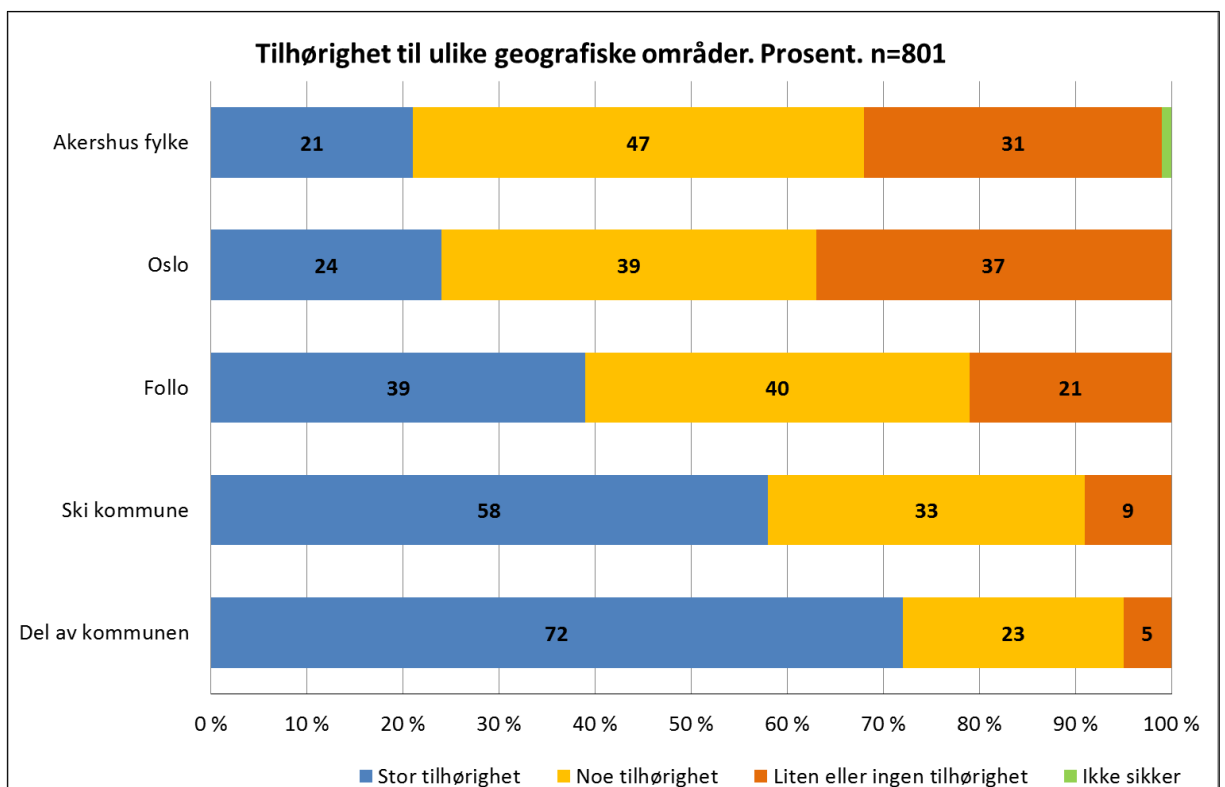
Tidligere undersøkelser har vist at befolkningens tilhørighet til ulike geografiske områder er sterkere jo nærmere og mer lokale områdene er. Tilhørigheten til lokalsamfunnet og kommunen er vanligvis vesentlig sterkere enn til kommunale samarbeidsregioner og fylker.

I undersøkelsen har vi spurt alle innbyggerne om tilhørighet til følgende geografiske områder:

- Lokalt bostedsområde (tettsted, boligfelt, lokalt område)
- Ski kommune
- Follo
- Oslo
- Akershus fylke

På spørsmålene var det mulig å svare ”stor tilhørighet”, ”noe tilhørighet” eller ”liten eller ingen tilhørighet”, samt ”ikke sikker”.

Det kan slås fast at innbyggerne i Ski har en sterk tilhørighet til sitt lokale bostedsområde. 72 prosent svarer at de har stor tilhørighet til lokalsamfunnet og det er på nivå med målinger i andre undersøkelser. Tilhørigheten til kommunedel /bostedsområde er gjennomgående høy. Ser vi på tilhørighet til kommunen svarer 58 prosent av innbyggerne at de har stor tilhørighet til Ski kommune. Kun ni prosent svarer at de har liten eller ingen tilhørighet til kommunen. Til sammenligning svarte 61 prosent av innbyggerne i Oppegård at de har stor tilhørighet til kommunen, men sju prosent svarte at de har liten eller ingen tilhørighet.

Figur 2.1 Innbyggernes tilhørighet til ulike geografiske områder. Prosent. n=801

Ser vi på tilhørigheten innbyggerne føler for Ski sine nære omgivelser dvs. Follo og Oslo, viser tallene sterkere tilhørighet til Follo enn til Oslo. Nesten 40 prosent svarer at de har sterk tilhørighet til Follo, mens 24 prosent sier det samme om Oslo. Her avviker tallene mellom Ski og Oppegård en god del. I Oppegård er Follotilhørigheten svakere (19 prosent har stor

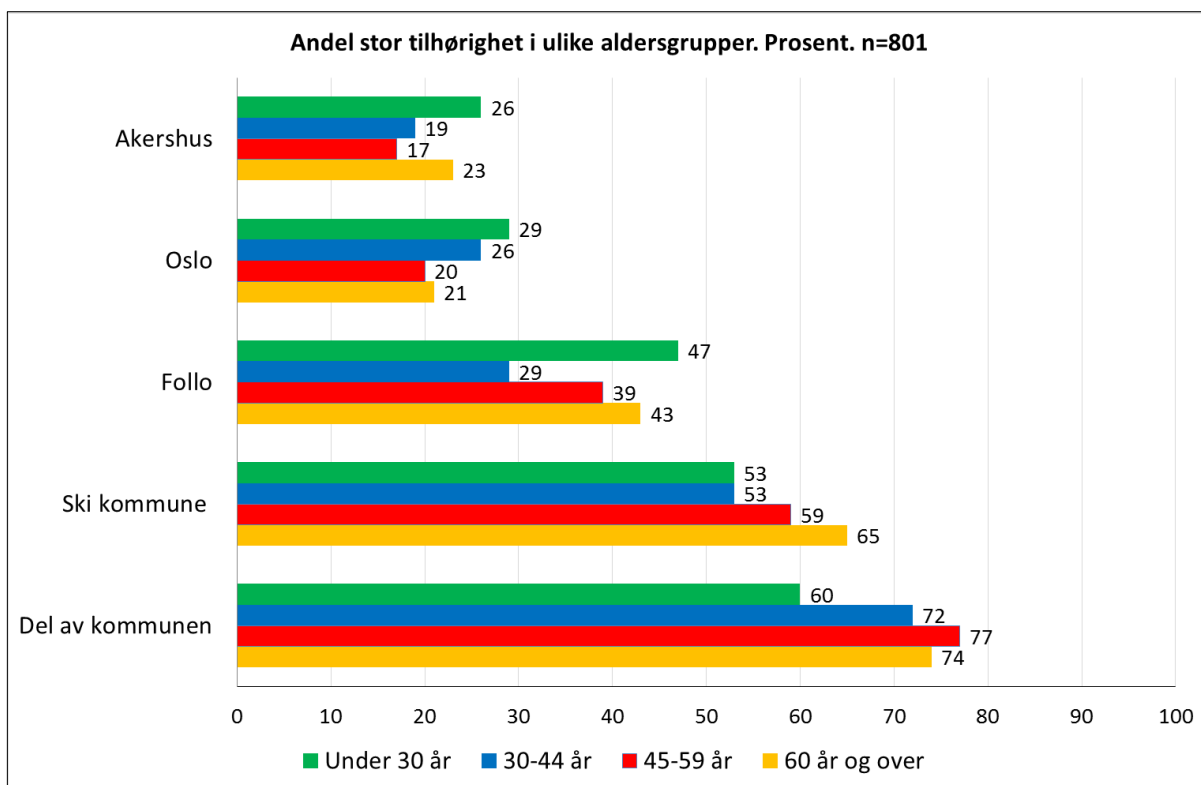
tilhørighet til Follo), mens tilhørigheten til Oslo er sterkere (28 prosent har stor tilhørighet til Oslo). Det kan det være mange forklaringer til at Follotilhørigheten er sterkere i Ski, men at kommunenes ulike geografiske beliggenhet og Ski sin posisjon som senterkommune i Follo påvirker disse holdningene er naturlig.

Når vi kommer til fylkestilhørigheten, må den sies å være lav. Kun 21 prosent svarer at de har stor tilhørighet til Akershus fylke. Det er betydelig lavere enn tallene fra målinger utført i kommuner i hhv. Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Vestfold. I disse fylkene svarer fra 40-60 prosent av innbyggerne at de har stor tilhørighet til fylket. I Vestfold er fylkestilhørigheten meget sterk og i noen kommuner faktisk like sterk som tilhørigheten til hjemkommunen. I Re er det nylig målt meget høye tall for fylkestilhørighet på 66 prosent stor tilhørighet til fylket³, som er samme nivå som tilhørigheten til hjemkommunen (68 prosent stor tilhørighet). I Oppegård derimot er fylkestilhørigheten enda lavere enn i Ski (kun 19 prosent har stor tilhørighet til fylket). Det kan tyde på at fylket generelt står lavere i folks bevissthet i Oslo/Akershus området enn i andre deler av landet.

Når vi ser på bakgrunnstallene for alder, finner vi noen interessante utslag. Det er særlig grunn til å merke seg den yngste aldersgruppens sterke tilhørighet til Follo, særlig sammenlignet med den nest yngste aldersgruppen. Hele 47 prosent i den yngste aldersgruppen oppgir stor tilhørighet til Follo. Det er nesten på nivå med den samme aldersgruppens tilhørighet til kommunen (53 prosent har stor tilhørighet). Hva som kan forklare denne aldersgruppens relativt sterke tilhørighet til Follo er vanskelig å si. Det kan ha sammenheng med at den kanskje sterkeste eksponenten for å markere Folloidentitet, fotballklubben Follo FK, har størst gjennomslag i denne aldersgruppen.

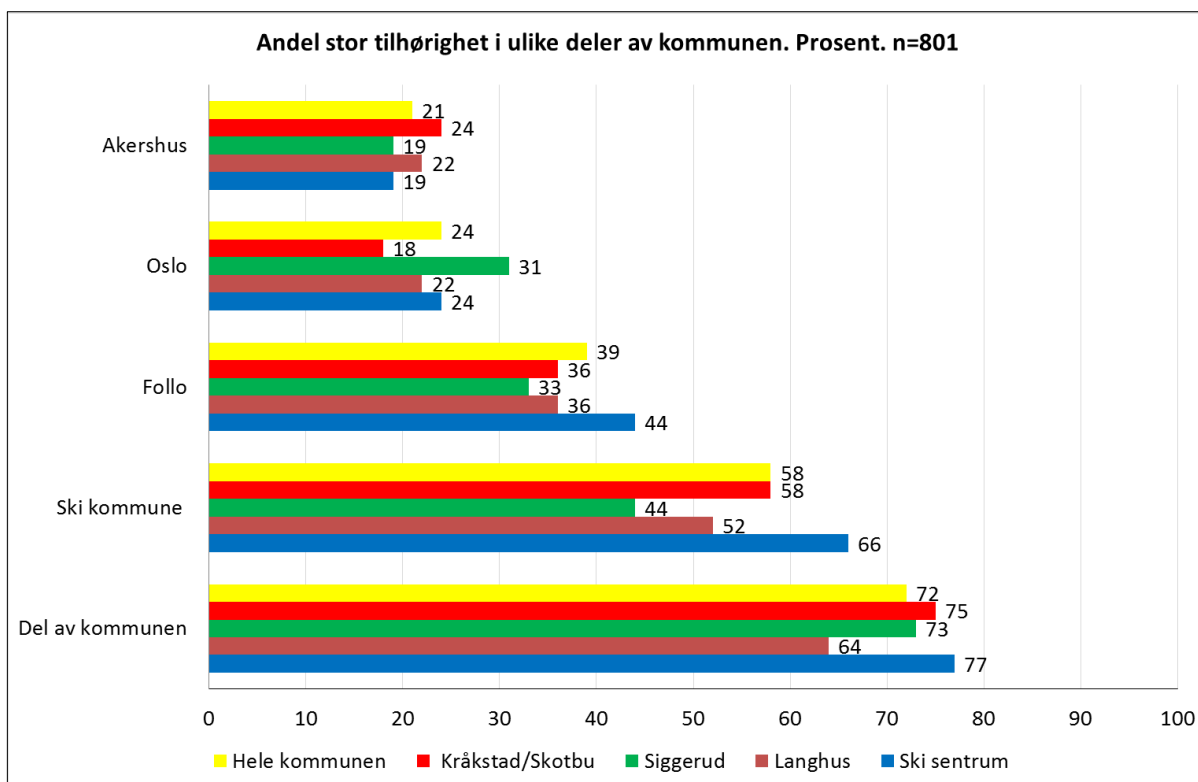
Vi ser videre at den yngste aldersgruppen har noe sterkere tilhørighet til Akershus enn øvrige aldersgrupper. Det er et funn som går igjen i mange av innbyggerundersøkelsene og kan trolig forklares med at den yngste aldersgruppen har «ferskere» erfaringer med fylkeskommunen som tjenesteleverandør av bl.a. videregående opplæring og tannhelsetjenester. Tilhørigheten til kommunen varierer også mellom aldersgruppene og mønsteret er at graden av tilhørighet øker med økende alder. Størst andel stor tilhørighet finner vi den eldste aldersgruppen med 65 prosent stor tilhørighet.

³ NIVI-rapport 2014:9 Innbyggerundersøkelse om tilhørighet og veivalg for Re kommune

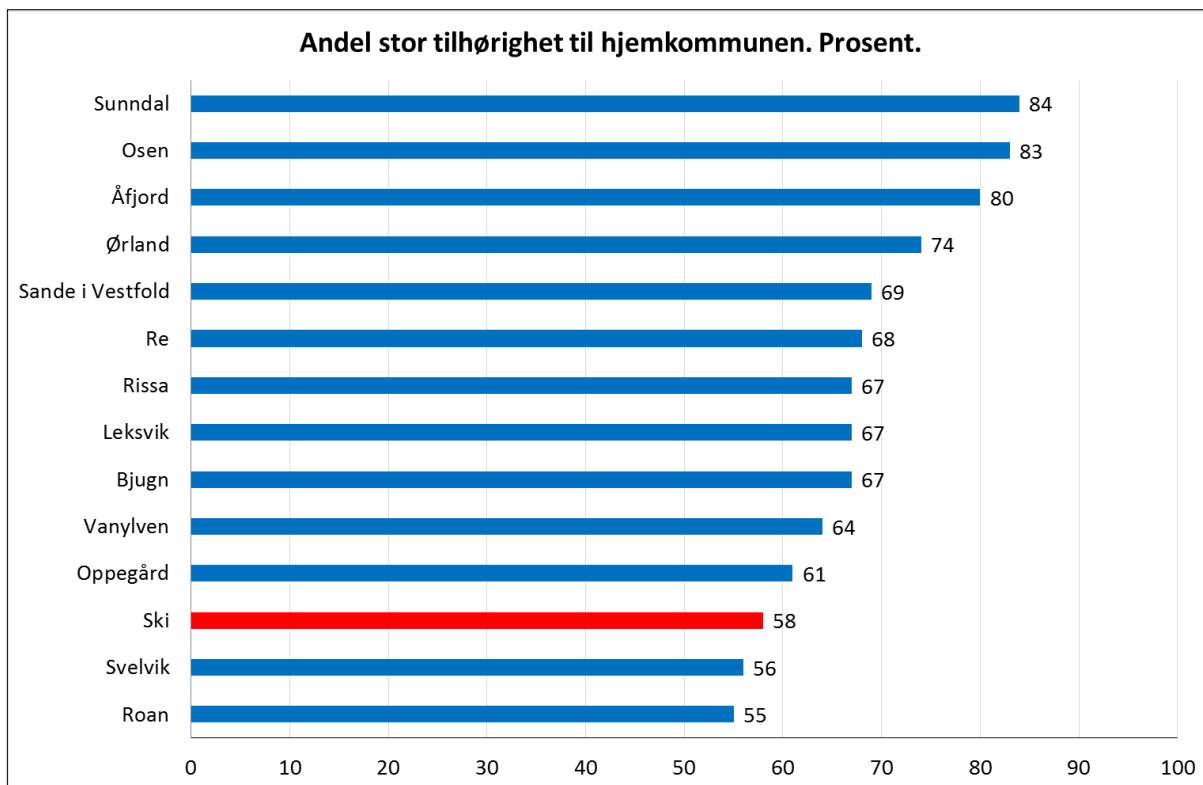
Figur 2.2 Tilhørighet til ulike geografiske områder. Etter alder. Prosent. n=148 for under 30 år, n=218 for 30-44 år, n=212 for 45-59 år og n=223 for 60 år og eldre

Når vi bryter ned tallene på de geografiske bostedsområdene (Ski sentrum, Langhus, Siggerud og Kråkstad/Skotbu), gjør det seg gjeldende enkelte forskjeller i tilhørighetsmønsteret. Fylkestilhørigheten varierer lite mellom bostedsområdene, men når det gjelder tilhørighet til Oslo ser vi at befolkningen på Siggerud oppgir en høyere andel stor tilhørighet enn det befolkningen i de andre bostedsområdene gjør. Follotilhørigheten er sterkest i Ski sentrum og lavest i Siggerud. Det samme mønsteret gjør seg gjeldende for tilhørigheten til kommunen. Tallene viser at 44 prosent i Siggerud oppgir stor tilhørighet til kommunen, mens 66 prosent gjør det samme i Ski sentrum. Ser vi på tilhørighet til lokalt bostedsområde scorer det fleste bostedsområdene over 70 prosent. Unntaket er Langhus hvor «bare» 64 prosent oppgir stor tilhørighet til lokalt bostedsområde.

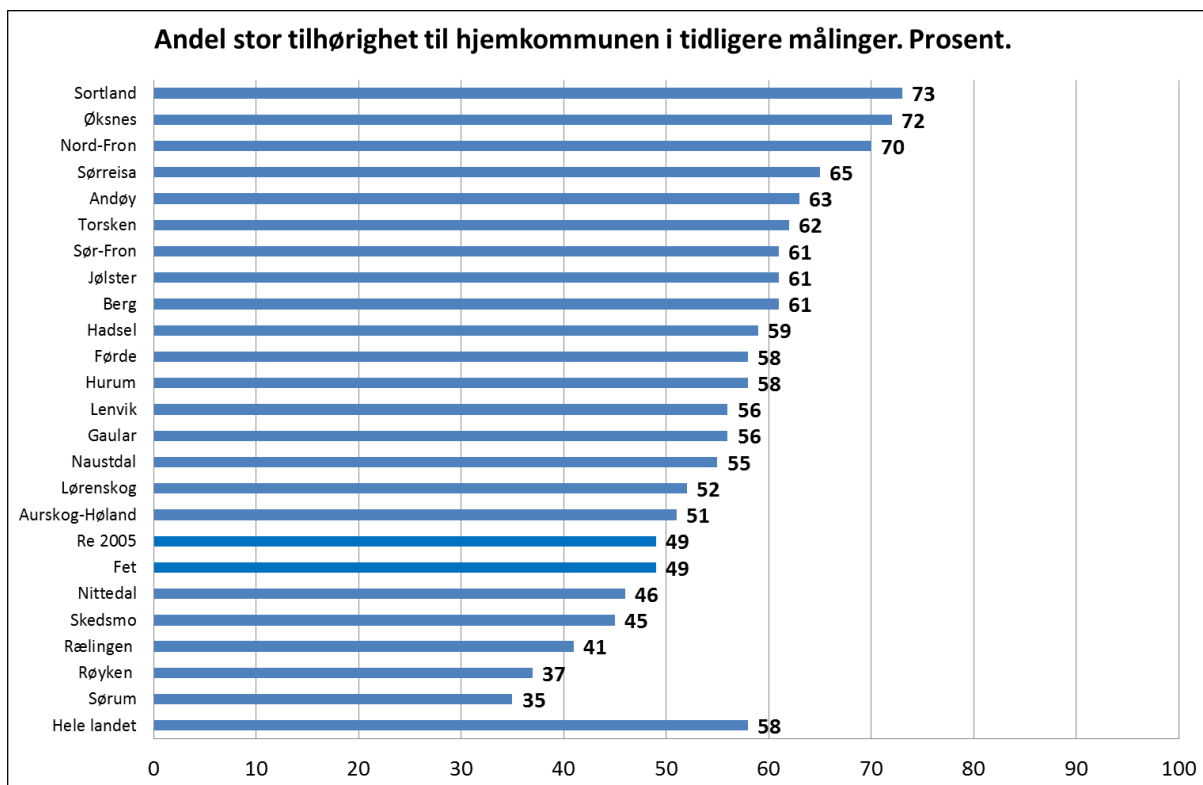

Figur 2.3 Tilhørighet til ulike geografiske områder. Tall for tre soner i kommunen. Prosent. n=262 for Ski tettsted, n= 251 for Langhus, n=151 for Siggerud og n=137 for Kråkstad/Skotbu..

Som nevnt svarer 58 prosent av alle innbyggerne at de har stor tilhørighet til Ski kommune. I figur 2.4 nedenfor, som viser de nyeste målingene av kommunetilhørighet (2014-2015), kommer Ski et stykke ned på lista for målt andel stor tilhørighet til kommunen. Her skal det poengteres at sammenligningsgrunnlaget i stor grad er mindre distriktskommuner som tradisjonelt scorer høyt på slike målinger. I figur 2.5, som viser andelen som oppgir stor tilhørighet i tidligere målinger, finner vi flere sammenlignbare kommuner. Her fremgår det at de laveste kommunetilhørighetene finner vi i typiske bynære kommuner preget av sterk mobilitet, mange innbyggere med relativt kort botid og omfattende arbeidspendling. Vi ser bl.a. at flere av kommunene på nedre Romerike ligger godt under 50 prosent i andelen som oppgir stor tilhørighet til kommunen. På denne listen ligger Ski temmelig nøyaktig på landsgjennomsnittet med 58 prosent andel stor tilhørighet til hjemkommunen.

Figur 2.4 Andel av innbyggerne som har oppgitt stor tilhørighet til hjemkommunen i 2014 og 2015. Kilde: NIVI og Respons

Figur 2.5 Andel av innbyggerne som har oppgitt stor tilhørighet til hjemkommunen i målinger fra 1998, 2004 og 2005, inkl. tall for hele landet (1998). Kilde: NIVI og Respons.

Fra øvrige bakgrunnstall kan det trekkes fram følgende interessante utslag:

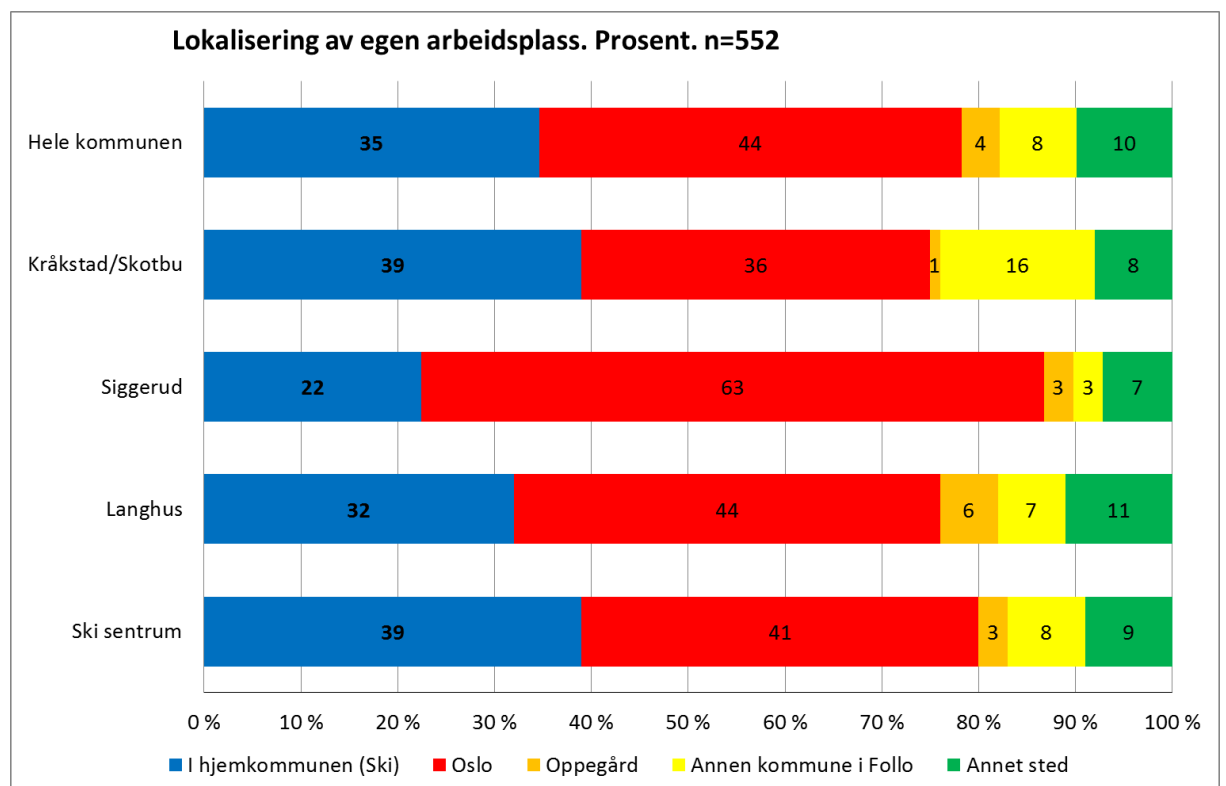
- Tallene for tilhørigheten til lokalt bostedsområde ligger høyt i alle undergrupper, men høyest blant de med lengst botid (mer enn 25 år) og ansatte i offentlig sektor. Tilhørigheten til lokal bostedsområde er lavest blant innbyggere med kort botid (0-5 år).
- Tilhørigheten til kommunen ligger høyere blant ikke-yrkesaktive enn blant yrkesaktive. Botid i kommunen er likevel den faktoren som gir størst utslag. Andelen som oppgir stor tilhørighet til Ski kommune er 28 prosent for de med botid 0-5 år, mens andelen som sier det samme er hele 73 prosent for de med botid lenger enn 25 år. Her gjør det seg også gjeldende en liten kjønnsforskjell ved at 61 prosent av kvinnene oppgir stor tilhørighet, mens 55 prosent av den mannlige befolkningen gjør det samme.
- I øvrige bakgrunnstall for innbyggernes tilhørighet til Follo, Oslo og Akershus finner vi ingen klare utslag etter kjønn, alder, utdanning eller andre variabler. Unntaket er som nevnt den yngste aldersgruppens større tilhørighet til Follo og til Akershus fylke sammenlignet med øvrige aldersgrupper.

3 Integrasjon på arbeidsmarkedet

I undersøkelsen er alle yrkesaktive, som utgjør 419 personer, spurt om hvor egen arbeidsplass er lokalisert. Høy arbeidspendling i en bestemt retning indikerer at det er utviklet et felles bolig- og arbeidsmarkedsområde som igjen kan ha betydning for innbyggernes tilhørighet til bostedskommunen og syn på hvilken vei kommunen bør orientere seg. Høye utpendlingstall til en sentrumskommune er en svært vanlig indikator på arbeidsmarkedsintegrasjon og brukes også som indikator på hva som kan være et «funksjonelt samfunnsutviklingsområde», som er ett blant flere definerte kriterier for vurdering av kommunesammenslutning. Utpendlingstall på over ca. 25 prosent regnes som betydelig i denne sammenheng.

Ski er i likhet med øvrige Follo-kommuner preget av mye pendling og stor mobilitet på arbeidsmarkedet. I undersøkelsen svarer 35 prosent av de yrkesaktive at de har sitt arbeid i Ski, mens 65 prosent oppgir at de har sitt arbeid et annet sted enn i hjemkommunen. De aller fleste pendler til Oslo (44 prosent), mens 12 prosent har sitt i en av de andre Follokommunene. 10 prosent oppgir at de har sitt arbeid et annet sted. Tallene fra undersøkelsen stemmer godt overens med de siste pendlingstallene fra SSB. Disse viser også at 35 prosent av kommunens 15 090 bosatte arbeidstakere har sitt arbeid i kommunen, mens 65 prosent pendler. Tallene fra SSB viser vider at i alt 8600 personer pendler til Ski og størst innpendling til Ski fra en enkeltkommune er fra Oslo med 1 605 personer og deretter fra Ås med 1217 personer.

Figur 3.1 viser videre at Siggerud utmerker seg med en særlig høy pendlingsandel. Hele 78 prosent av arbeidstakerne på Siggerud pendler og de aller fleste (63 prosent) reiser til Oslo. For de øvrige bostedsområdene er det kun små variasjoner.

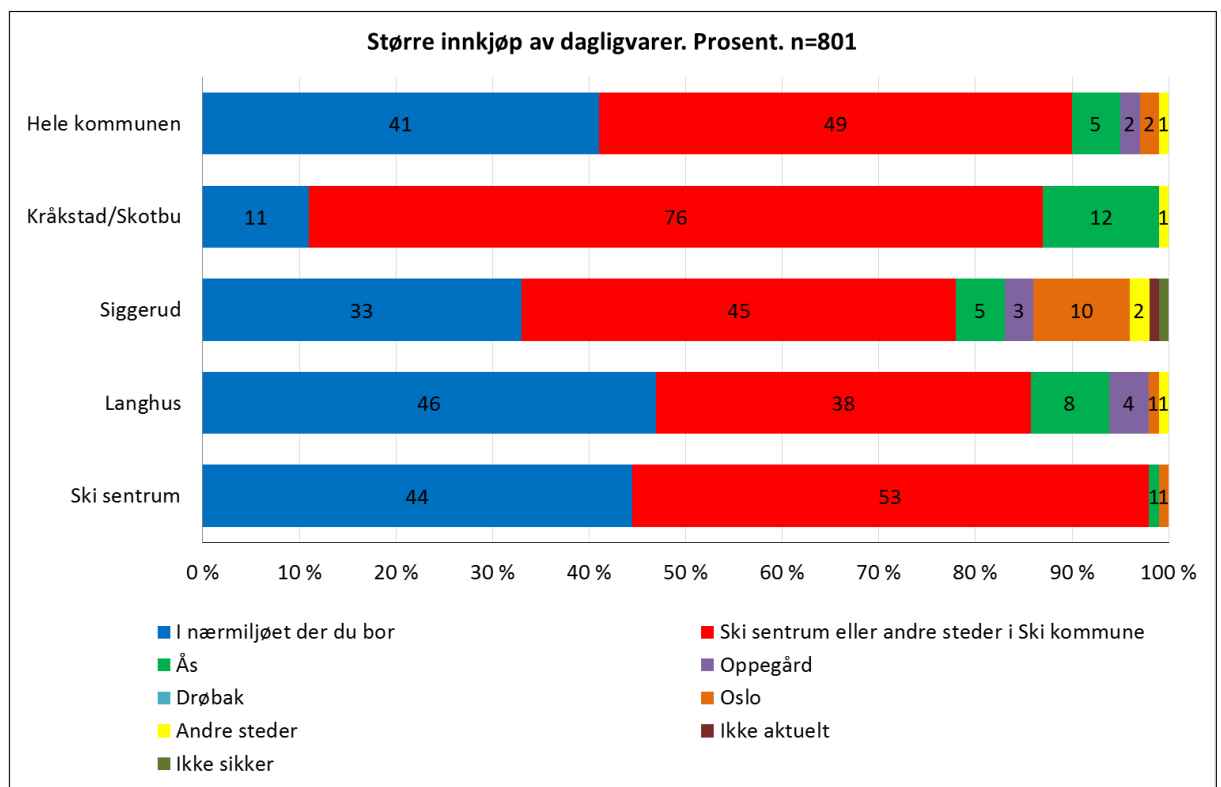

Figur 3.1 Lokalisering av egen arbeidsplass for den yrkesaktive delen av befolkningen i Ski kommune. Hele kommunen og sonevis fordeling. Prosent. n=552.

4 Serviceadferd

I undersøkelsen er det stilt tre spørsmål for å kartlegge hvor innbyggerne orienterer seg når det gjelder større innkjøp av dagligvarer, bruk av utested, cafe eller restaurant, samt bruk av kulturtilbud. Spørsmålene har som formål å avdekke hvor innbyggerne orienterer seg på servicemarkedet, herunder retning og styrke på innbyggernes serviceadferd.

Svarene viser at det er minimal handelslekkasje når det gjelder større innkjøp av dagligvarer. 90 prosent av innbyggerne i hele kommunen svarer at de benytter tilbud lokalisert i kommunen. I den grad det foretas innkjøp av dagligvarer i andre kommuner er det Ås som er det vanligste alternativet med fem prosent. Når vi ser på variasjoner i handlemønsteret etter bostedsområder, ser vi at i Langhus svarer den størst andelen at de vanligvis gjør sine innkjøp av dagligvarer i nærmiljøet, mens i øvrige bostedsområdene svarer flest at innkjøpene foretas i Ski sentrum. I Kråkstad/Skotbu sier hele 76 prosent at handlingen foregår i Ski sentrum, men 12 prosent i dette bostedsområdet handler vanligvis i Ås.

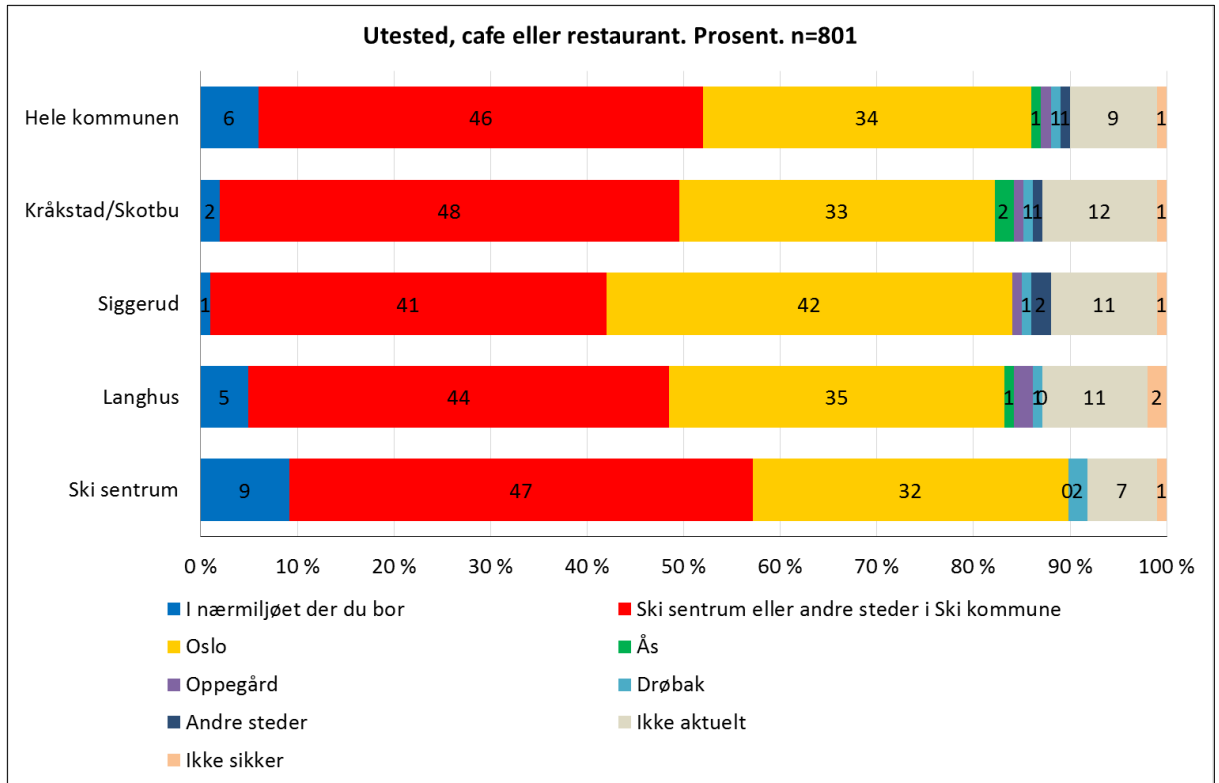

Figur 4.1 Sted eller område hvor befolkningen i Ski kommune vanligvis gjør større innkjøp av dagligvarer. Prosent. n=801.

Av øvrige bakgrunnstall finner vi bare små variasjoner mht. innkjøp av dagligvarer. De med kortest botid handler i noe mindre grad i nærmiljøet (32 prosent) enn de med lengst botid (46 prosent), mens privat ansatte i større grad handler i nærmiljøet (44 prosent).

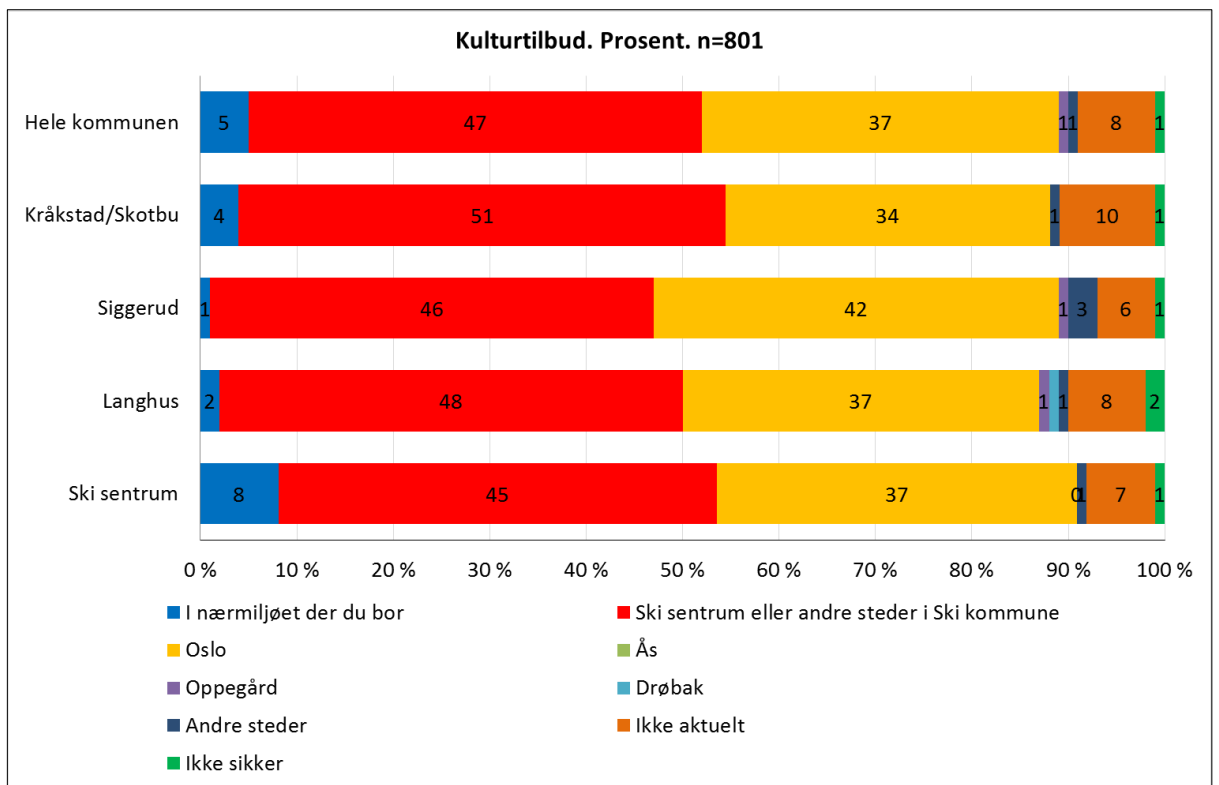
Også når det gjelder bruk av utested, cafe eller restaurant oppgir et flertall av innbyggerne at de benytter seg av tilbud i Ski kommune. Flertallet er likevel knapt (52 prosent) og den viktigste «konkurrenten» er Oslo som benyttes av 34 prosent av Ski's innbyggerne for slike formål. Andre alternativer benyttes i svært liten grad. Det er ellers små variasjoner på tvers av bostedsområdene i bruken utelivstilbud. Den høyeste andelen som benytter seg av tilbud i

Oslo finner vi i Siggerud som igjen markerer seg med en sterkere Oslo orientering enn øvrige bostedsområder.

Figur 4.2 Sted eller område hvor befolkningen i Oppegård kommune vanligvis får dekket sine behov for utested, cafe eller restaurant. Prosent. n=600.

Hva så med kulturlivet? Tallene for hele kommunen viser et temmelig likt mønster som for bruken av utelivs-, cafe og restauranttilbud. Også for slike tilbud er det en majoritet på 52 prosent som vanligvis benytter seg av tilbud i egen kommune. 37 prosent sier at det bruker tilbud i Oslo. Bruk av kulturtilbud i andre Follokommuner eller andre steder oppgis i svært liten grad. Variasjonene på tvers av bostedsområdene er enda mindre når det gjelder bruk av kulturtilbud enn det vi så for utelivstilbudene.

Figur 4.3 Sted eller område hvor befolkningen i Ski kommune vanligvis bruker kulturtilbud. Prosent. n=801.

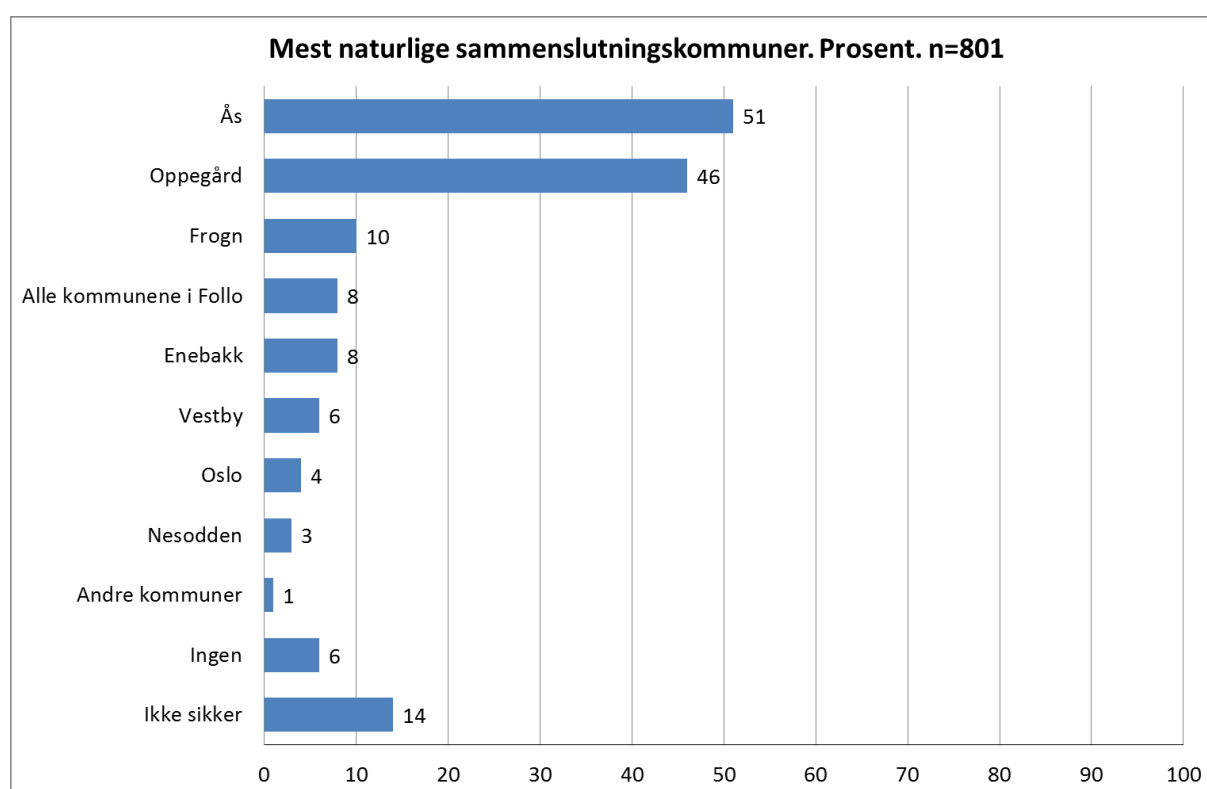
Av øvrige bakgrunnstall for utelivs- og kulturtilbudet er det grunn til å merke seg følgende:

- Ikke uventet gjør det seg gjeldende aldersforskjeller i bruken av utelivstilbudet. I de to yngste aldersgruppene (under 30 år og 30-44 år) oppgir henholdsvis 39 prosent og 46 prosent at de vanligvis benytter seg av tilbud i Oslo, mens tallet for den eldste aldersgruppen er 18 prosent. Det gjør seg også gjeldende forskjeller etter utdanning ved at de med lengst utdanning (mer enn 6 år) i mindre grad benytter både kultur- og utelivstilbud i Ski enn de med kortest utdanning (1-3 år). Motsatt benytter de med lengst utdanning seg i større grad av tilbud i Oslo enn de med kortest utdanning.
- Botid i kommunen har sammenheng med bruk av utelivstilbud. For de med den korteste botiden (0-5 år) svarer 51 prosent at de vanligvis benytter seg av tilbud i Oslo og 39 prosent at de benytter tilbud i kommunen, mens for de med lengst botid (mer enn 25 år) svarer 24 prosent at de benytter seg av tilbud i Oslo og 51 prosent at de bruker tilbud i Ski sentrum.

5 Mest naturlige partner for å bygge en ny kommune

Uavhengig av holdning til kommunesammenslutning i dag ble følgende betingede spørsmål stilt: *Hvilken eller hvilke nabokommuner er det etter din oppfatning mest naturlig at Ski går sammen med dersom Ski skal bli en del av en ny og større kommune?* På spørsmålet var det mulig å oppgi alle aktuelle nabokommuner inkludert flere kommuner.

Som der fremgår av svarene er det to kommuner som utpeker seg som særlig aktuelle for en eventuell sammenslutning: henholdsvis Ås som nevnes av 51 prosent og Oppegård som nevnes av 46 prosent. Andre kommuner og alternativer nevnes av maksimalt ti prosent (Frogn, alle kommunene i Follo, Nesodden, Vestby, Enebakk og andre kommuner). En sammenslutning av alle Follo kommunene som i fra ulikt hold har blitt pekt på som en mulig løsning, har liten støtte (8 prosent).

Figur 5.1 Mest naturlige sammenslutningskommuner for Ski kommune. Flere svar mulig. Prosent. n=801

Ser vi på svarene fra bostedsområdene ser vi at i de to nordligste delen av kommunen, Siggerud og Langhus, er det en større andel som peker på Oppegård som mest aktuelle sammenslutningskommune enn som peker på Ski. For Ski sentrum og Kråkstad/Skotbu er bildet motsatt. I begge disse bostedsområdene peker den største andelen på Ås. Mest entydige i sine preferanser er innbyggerne i Kråkstad/Skotbu hvor et flertall på 66 prosent nevner Ås, mens 30 prosent nevner Oppegård.

Mest naturlige sammenslutningskommuner	Ski sentrum	Langhus	Siggerud	Kråkstad/ Skotbu	Hele kommunen
Ås	57	43	38	66	51
Oppegård	43	55	40	30	46
Enebakk	7	8	15	4	8
Frogn	11	10	6	6	10
Vestby	7	6	4	5	6
Nesodden	4	4	0	3	3
Oslo	3	4	6	2	4
Alle kommunene i Follo	8	7	6	9	8
Andre kommuner	2	0	2	3	1
Ingen, ser ikke behov	5	7	12	6	6
Ikke sikker	15	12	17	12	14
Antall spurte	262	251	151	137	801

Tabell 5.1 Mest naturlige sammenslutningskommuner for Ski kommune. Flere svar mulig. Sonevise tall. Prosent. n=801.

Ut fra svarene er det gjort en egen analyse av oppgitte kommunekonstellasjoner dvs. hvor stor andel av de spurte som kun peker på én kommune og hvor stor andel som peker på ulike konstellasjoner mellom flere kommuner, jf. tabellen nedenfor. I svarene peker innbyggerne på flere aktuelle konstellasjoner, men en tilnærming mot Oppegård og Ås får størst oppslutning med 19 prosent av de spurte. Deretter kommer alternativet med Ås alene med 18 prosent og Oppegård alene med 13 prosent. Hele Follo får som nevnt 8 prosent.

Sammenslutningsalternativ	Prosentandel
Oppegård og Ås	19
Kun Ås	18
Kun Oppegård	13
Alle kommuner i Follo	8
Kun Oslo	3
Oppegård, Ås og Frogn	2
Oppegård, Ås og Enebakk	2
Kun Enebakk	1
Oslo og Oppegård	1
Oppegård og Enebakk	1
Ås og Enebakk	1
Oppegård, Ås og Vestby	1
Andre løsninger	1
Ingen, ikke behov for	16
Ikke sikker	14
Sum	100

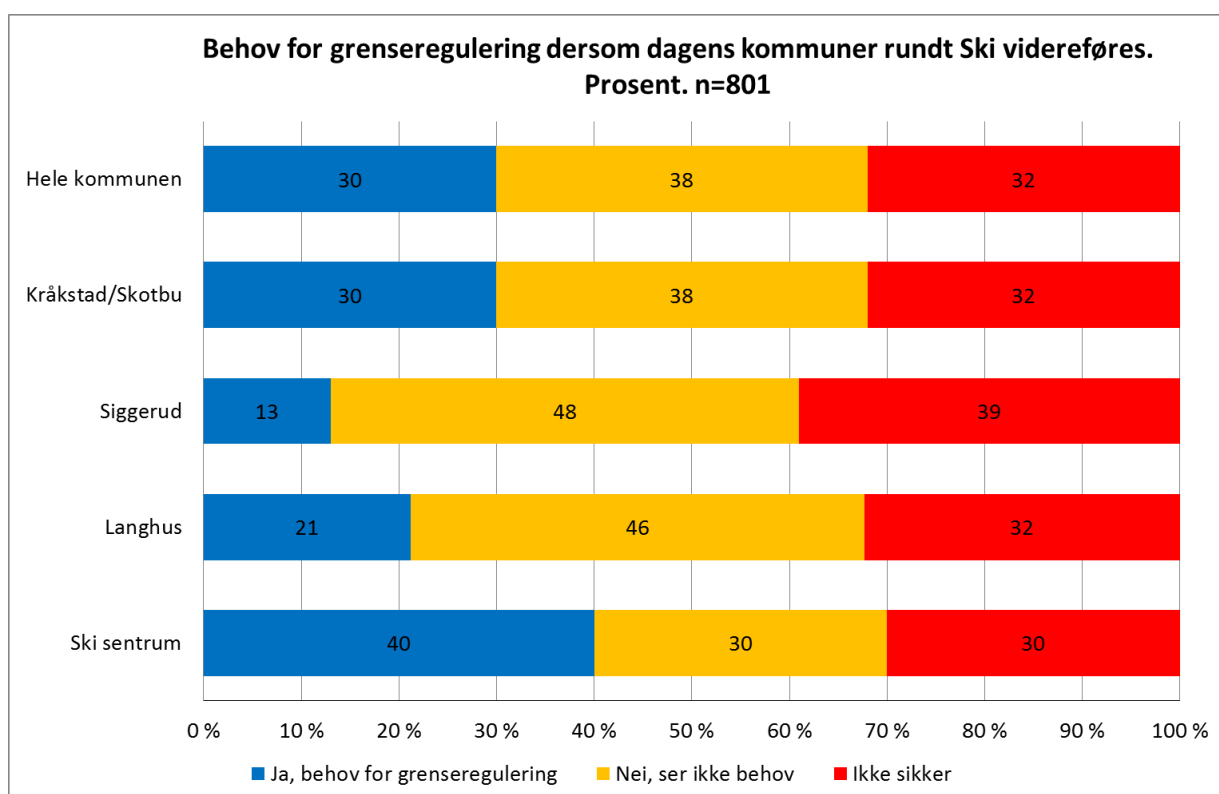
Tabell 5.2 Oversikt over aktuelle sammenslutningskonstellasjoner for Ski kommune. Tall for hele kommunen. Prosent. n=801.

Sammenlignes disse tallene i Ski med tilsvarende tall fra innbyggerundersøkelsen i Oppegård, er det stor grad av gjensidighet i vurderingene av mest naturlige sammenslutningskommune og aktuelle konstellasjoner. I svarene fra Oppegård peker Ski seg klart ut som en særlig aktuell fusjonskandidat, der 61 prosent ser det som naturlig å utvikle en større kommune sammen med Ski. Dernest følger Ås med 23 prosent og Oslo med 20 prosent. Når det gjelder aktuelle konstellasjoner, får en løsning som bare innbefatter Ski størst oppslutning. Deretter kommer to alternativer, hhv. Oppegård, Ski og Ås samlet og Oppegård og Oslo med like stor oppslutning. Alle andre alternativer, inkludert et samlet Follo, nevnes av svært få i Oppegård.

6 Behov for grenseregulering

Følgende spørsmål ble stilt til alle som har deltatt i undersøkelsen: *Mener du det er behov for grenseregulering mot nabokommuner dersom dagens kommuner rundt Ski skal videreføres?*

Svarene viser at oppfatningene kan deles i om lag tre like store deler. 30 prosent mener det er behov for å justere grensene, 38 prosent mener at det ikke er behov mens 32 prosent er usikre. Svarfordelingen i bostedsområdene viser noen variasjoner. Blant innbyggerne i Ski sentrum er det en større andel som ønsker grenseregulering enn som ikke ønsker det, mens bildet er motsatt i de tre øvrige kretsene. Befolkningen på Siggerud ser minst behov for å justere grensene, men er samtidig mest usikre på spørsmålet.

Figur 6.1 Behov for grenseregulering dersom dagens kommuner rundt Ski videreføres. Tall for hele kommunen og lokale bostedsområder. Prosent. n=801

I et eget oppfølgingsspørsmål til alle som svarte at grenseregulering kan være aktuelt, ble det spurt om hvilket geografisk område eller del av kommunen man tenkte på. Det er særlig to områder som utpeker seg: henholdsvis Tandbergløkka (grense mot Ås i sørlige del av Ski tettsted) og Nordbyområdet/Nygård/Solberg (grense mot Ås i vestre del av Ski tettsted). Halvparten mener det er behov for grenseregulering for Tandbergløkka, mens 40 prosent mener det er behov for grenseregulering i Norbyområdet/Nygård/ Solberg.

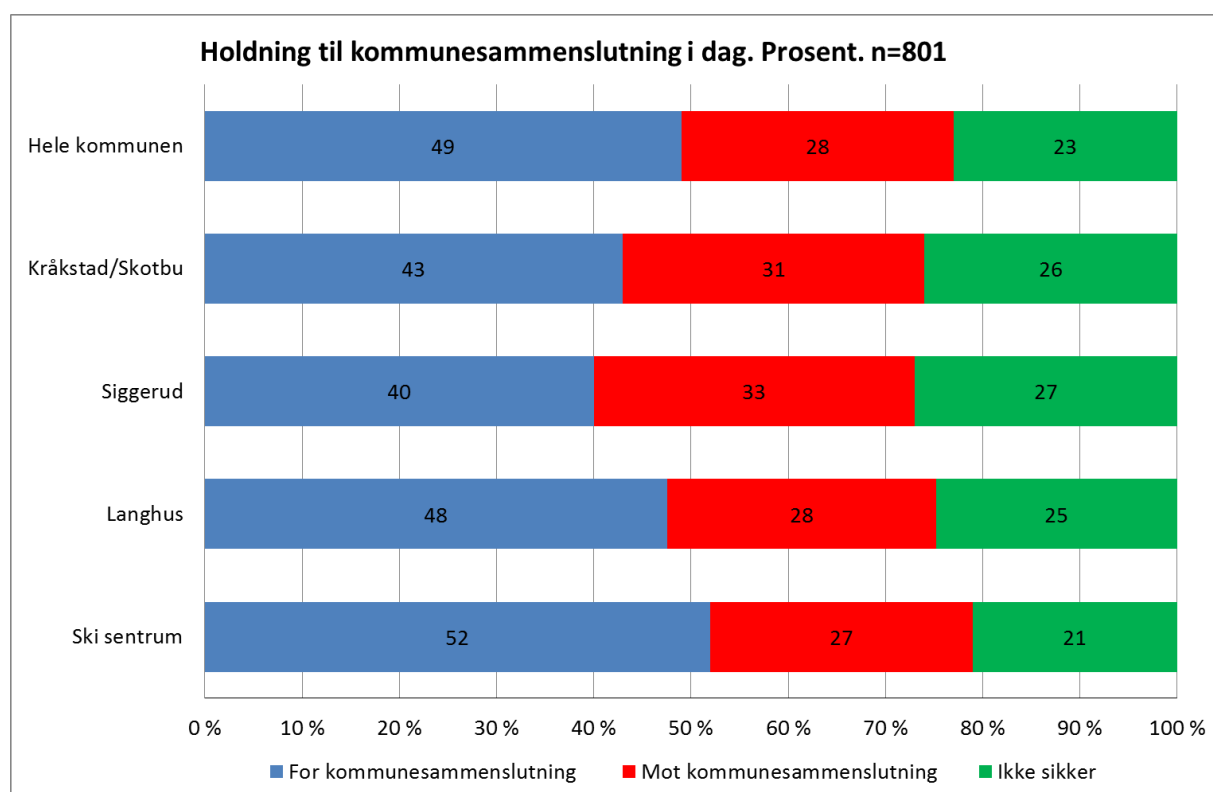
	Ski sentrum	Langhus	Siggerud	Kråkstad/ Skotbu	Hele kommunen
Tandbergløkka (grense mot Ås i sørlige del av Ski tettsted)	50	51	36	65	51
Nordbyområdet/Nygård/Solberg (grense mot Ås i vestre del av Ski tettsted)	44	36	20	37	40
Annet område	17	9	24	21	15
Ikke sikker	17	24	24	11	19
Antall spurte	106	54	19	40	219

Tabell 6.1 Konkretisering av aktuelle områder for grenseregulering. Andel av de som mener det er behov for grenseregulering som har pekt på konkrete områder. Prosent. n=219.

7 Holdning til kommunesammenslutning

I undersøkelsen ble alle stilt følgende spørsmål: *Er du for eller imot kommunesammenslutning for Ski kommune i dag?* Svarene tyder på at det pr. dato er langt flere som er positive enn negative til kommunesammenslutning, men usikkerhetsandelen er høy.

I undersøkelsen svarer 49 prosent at de i dag er for kommunesammenslutning, 28 prosent er imot og 23 prosent er usikre på spørsmålet. Tallene fra de ulike delene av kommunen viser at det er en større andel som er for kommunesammenslutning enn imot i alle bostedsområdene. Den største *for* andelen finner vi blant befolkningen i Ski sentrum hvor et flertall på 52 prosent ønsker kommunesammenslutning.

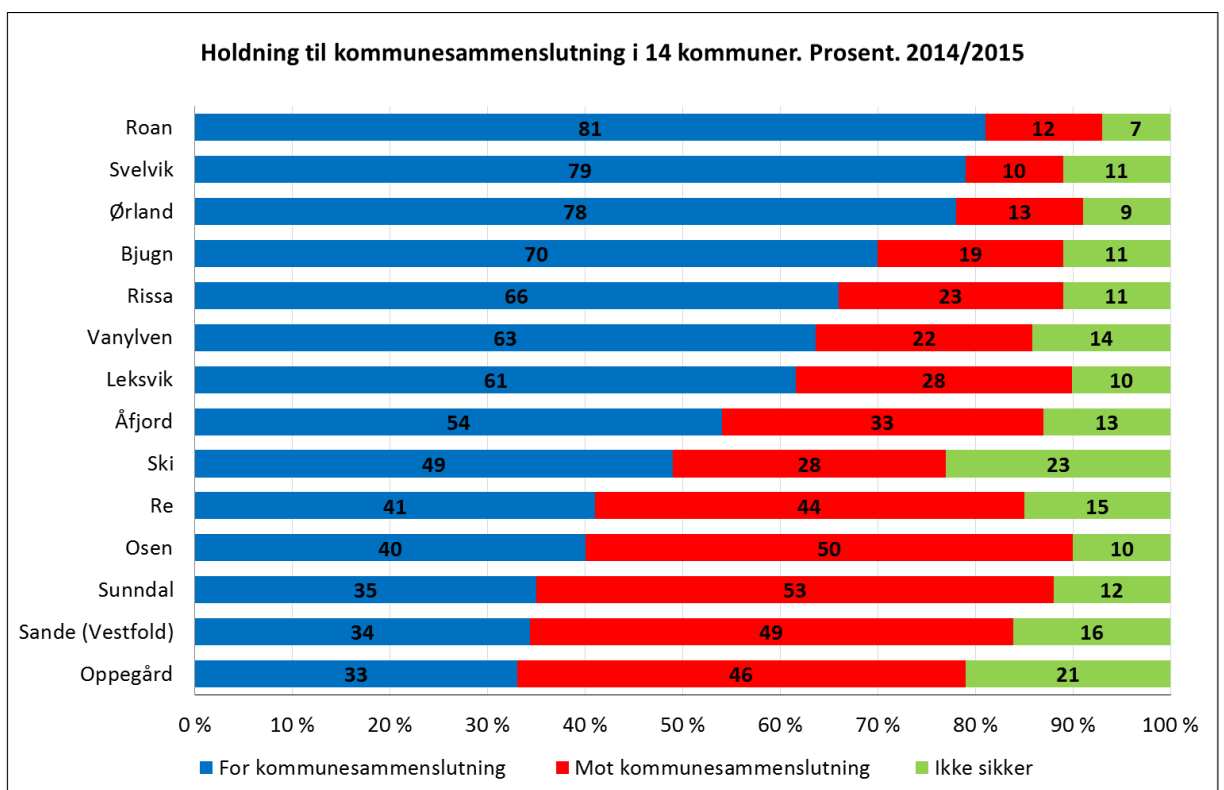
Figur 7.1 Innbyggernes holdning til kommunesammenslutning i dag. Hele kommunen og sonevis fordeling. Prosent. n=801.

Av øvrige bakgrunnstall går det fram at den mannlige andelen av befolkningen er sterkere tilhengere av kommunesammenslutning enn den kvinnelige. Et flertall på 55 prosent er for sammenslutning blant menn, mens tallet er 42 prosent blant kvinner. Videre ser vi at andelen som er for kommunesammenslutning øker med økende alder. I den yngste aldersgruppen er 37 prosent i favør av kommunesammenslutning, mens andelen som er for er 54 prosent i den eldste aldersgruppen. Tilsvarende mønster med mer positiv holdning til kommunesammenslutning blant menn og den eldre delen av befolkningen er også funnet flere andre tilsvarende målinger. Endelig finner vi flere tilhengere av kommunesammenslutning blant innbyggere med kort enn med lang botid i kommunen. Også det er et typisk mønster i flere målinger.

Holdning	Kjønn		Aldersgrupper				Totalt
	Mann	Kvinne	Under 30 år	30-44 år	45-59 år	60 år og eldre	
For kommunesammenslutning	55	42	37	47	53	54	49
Mot kommunesammenslutning	23	33	29	25	26	32	28
Ikke sikker	22	25	35	28	20	14	23
Sum	100	100	100	100	100	100	100
Antall spurte	402	399	148	218	212	223	801

Tabell 7.1 Innbyggernes holdning til kommunesammenslutning etter kjønn og alder. Prosent. n=801.

NIVI og Respons har i løpet av 2014/2015 gjennomført undersøkelser om innbyggernes tilhørighet og geografisk retningsvalg for i alt 14 andre kommuner. Undersøkelsene omfatter til sammen 5875 spurte. I alle tilfeller er det stilt et likelydende spørsmål om holdning til kommunesammenslutning i dag. Målingene har form av nullpunktmaalinger der innbyggerne i de fleste tilfeller vurderer spørsmålet ut fra generell debatt og ikke utredninger av konkrete alternativer. I målingene er det flere som er for kommunesammenslutning enn som er imot i ni av 14 kommuner, det er tilnærmet dødt løp i én kommune og en større imot andel i fire kommuner. Vi ser at Ski utmerker seg med den høyeste usikkerhetsandelen, men føyer seg samtidig inn i rekken av kommuner med en omstillingsorientert befolkning.

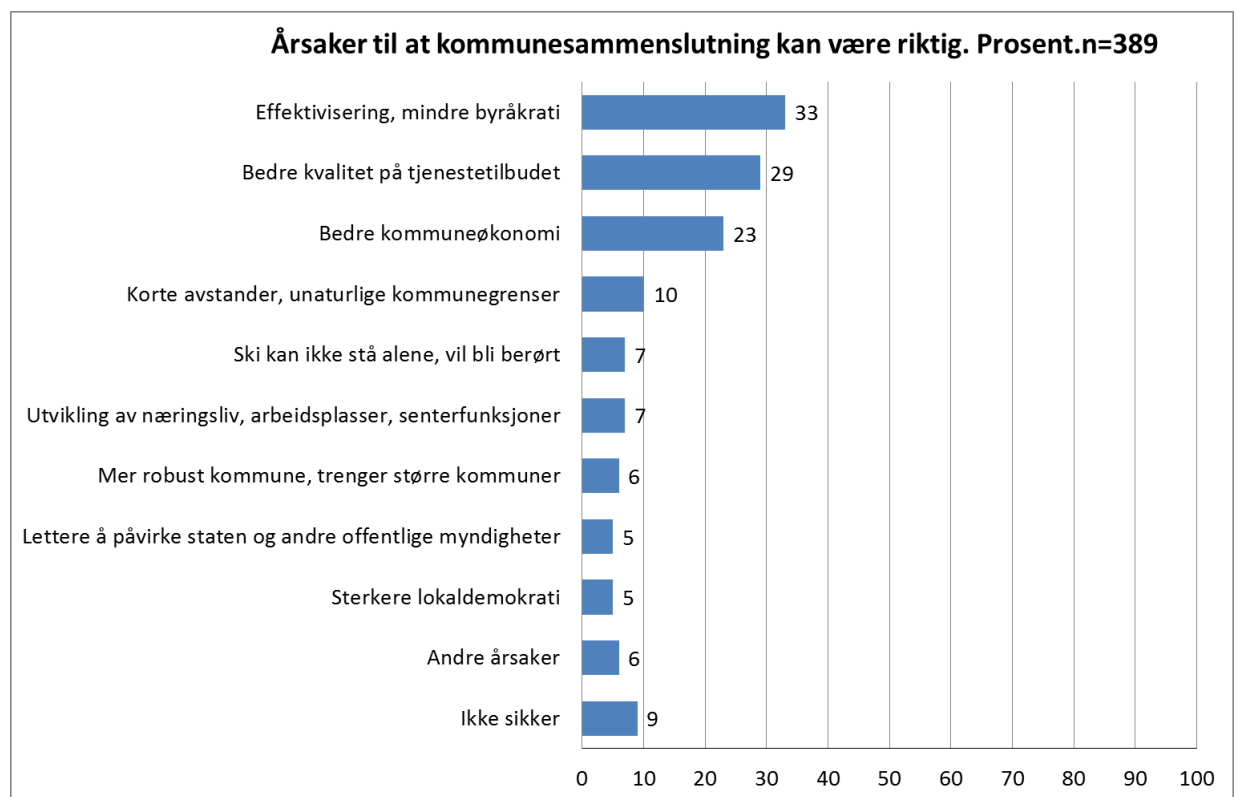

Figur 7.2 Innbyggernes holdning til kommunesammenslutning i 14 kommuner. Prosent. Kilde: NIVI og Respons 2014.

8 Argumenter for kommunesammenslutning

Alle som svarte at de i dag er for kommunesammenslutning fikk følgende oppfølgingsspørsmål: *Hva er hovedårsakene til at du mener kommunesammenslutning kan være riktig?* Spørsmålet ble stilt åpent til 389 innbyggere og det var mulig å peke på flere årsaker.

På dette spørsmålet er svarmønsteret preget av tre hovedbegrunnelser. Som den viktigste enkeltbegrunnelse svarer 33 prosent at de mener at kommunesammenslutning kan lede til effektivisering og mindre byråkrati. De to neste begrunnelsene er henholdsvis at kommunesammenslutning kan føre til bedre kvalitet på tjenestetilbudet (29 prosent) og at kommunesammenslutning kan føre til bedre kommuneøkonomi (23 prosent). 10 prosent mener at små avstander og unaturlige kommunegrenser utgjør en viktig begrunnelse for kommunesammenslutning. Øvrige begrunnelser oppnår ellers bare spredt oppslutning.

Figur 8.1 Årsaker til at kommunesammenslutning kan være riktig. Flere svar mulig. Hele kommunen. Prosent. n=389.

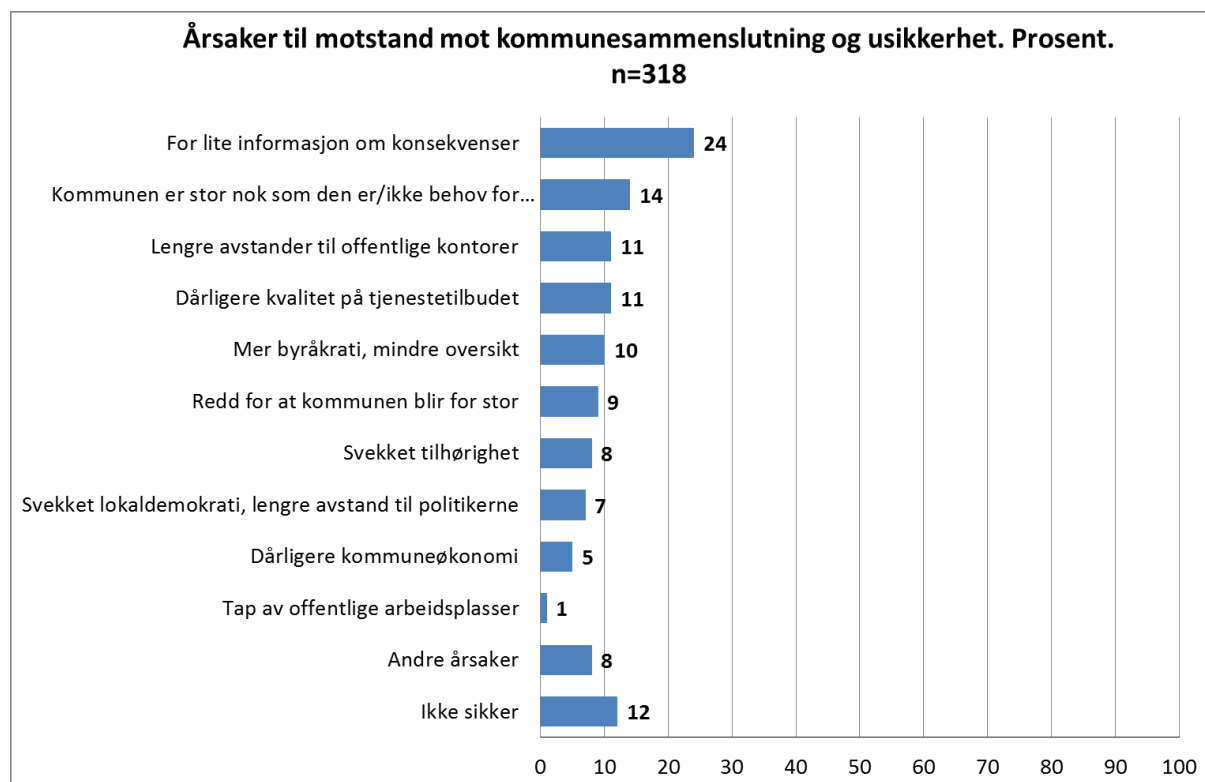
Det er små variasjoner etter bosted i hvordan de ulike årsakene vektet. Vi finner et utslag i vurderingen om at en kommunesammenslutning vil lede til effektivisering og mindre byråkrati, der en andel på rundt 40 prosent mener det er en viktig årsak i de sørlige og nordlige delene av kommunen, mens 28 prosent mener det er en viktig årsak i Langhus (34 prosent i Ski tettsted). Av øvrige bakgrunnstall kan det noteres en viss holdningsforskjell i det samme spørsmålet som følger av ansettelsesforhold. Blant ansatte i privat sektor mener 42 prosent at effektivisering er en viktig årsak til kommunesammenslutning, mens 31 prosent i offentlig sektor sier det samme. Troen på at en kommunesammenslutning kan lede til bedre kommuneøkonomi er også ulikt fordelt betinget av om man arbeider i privat eller offentlig sektor. I privat sektor mener 31 prosent at dette er en viktig begrunnelse, men 21 prosent av de offentlige ansatte sier det samme.

9 Argumenter mot kommunesammenslutning

Alle som svarte at de var mot imot eller usikre på spørsmålet om kommunesammenslutning, fikk følgende oppfølgingsspørsmål: *Hva er hovedårsakene til at du er imot kommunesammenslutning, eller at du er usikker?* Spørsmålet ble stilt åpent til 403 innbyggere og det var også her mulig å peke på flere typer begrunnelser og årsaker.

På spørsmålet svarer 24 prosent at de er imot eller usikre fordi det har vært for lite informasjon om konsekvenser. Tallene tyder på at kommunesammenslutning av mange vurderes som en komplisert sak hvor det kreves nærmere analyser og mer informasjon for å kunne ta stilling til veivalg og konsekvenser. Som det fremgår av figur 9.1 er årsaksmønsteret ellers preget av mange faktorer og det er ikke ett bestemt hensyn som forventes å komme spesielt dårlig ut ved en evt. kommunesammenslutning. En andel på 14 prosent av dem som er imot peker på at Ski klarer seg godt alene og at kommunen er stor nok som den er. Det kan være et naturlig svar i lys av at Ski med sine nesten 30 000 innbyggere har en kommunestørrelse som er relativ stor i norsk sammenheng. Kommunen innfrir med god margin minimumskriteriet på 15 - 20 000 innbyggere som Regjeringens ekspertutvalg for inndeling i kommunesektoren anbefalte for å få kommuner som kan løse dagens oppgaver og utvikle de på en god måte for sine innbyggere, lokalsamfunnet og næringslivet.

Blant øvrige årsaker pekes det på flere begrunnelser som lengre avstand til offentlige kontorer, frykt for dårligere kvalitet på offentlige tjenester, mer byråkrati og svekket lokaldemokrati. I bakgrunnstallene finner vi samme hovedmønster i svarene fra alle deler av kommunen, men med noen lokale variasjoner.

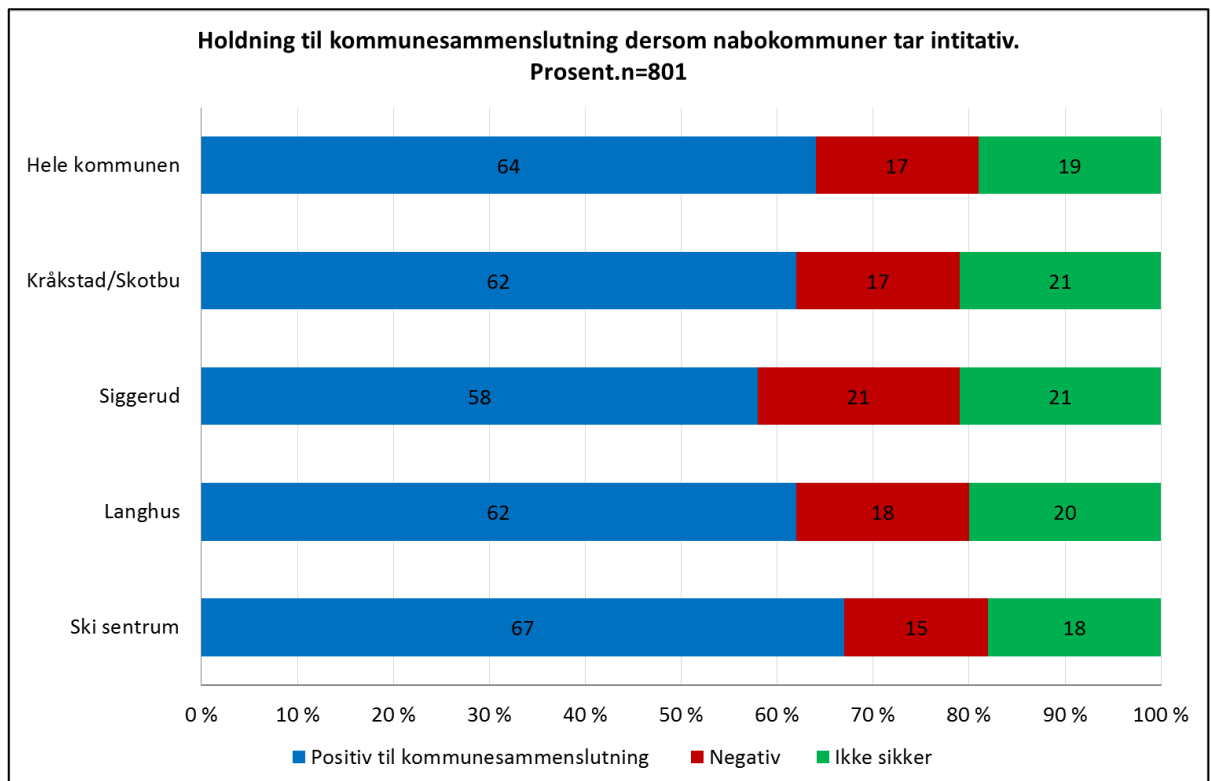

Figur 9.1 Årsaker til at motstand mot kommunesammenslutning eller at man er usikker. Flere svar mulig. Prosent. n=318.

10 Holdning til kommunesammenslutning dersom nabokommuner tar initiativ

Ski er Follo's største kommune målt i innbyggertall og har med sin geografiske plassering en senterfunksjon i regionen. Kommunen kan av den årsak være en naturlig partner og den første å henvende seg til for flere av nabokommunene i regionen. På den bakgrunn kan det være interessant å se om nabokommuners initiativ overfor Ski påvirker innbyggernes holdninger til kommunesammenslutning. Spørsmålet måler dermed holdning til kommunesammenslutning ut fra behov i nabokommuner m.a.o. utenforliggende forhold som ikke først og fremst har med Ski kommune å gjøre. Følgende betingede spørsmål om kommunesammenslutning ble stilt: *Hvordan mener du Ski kommune bør stille seg dersom én eller flere nabokommuner tar initiativ til kommunesammenslutning med Ski? Bør kommunen da stille seg positiv eller negativ til kommunesammenslutning?*

Et klart flertall på 64 prosent svarer at Ski kommune i en slik situasjon bør stille seg positiv til kommunesammenslutning. Sammenlignet med andelen som er for kommunesammenslutning uansett (49 prosent), øker andelen som er positive med 15 prosent i en slik situasjon. Det er bare et lite mindretall på 17 prosent som mener kommunen bør stille seg negativ ved henvendelse fra nabokommuner (19 prosent usikre). Tallene for de ulike delene av kommunen tilsier klare flertall for kommunesammenslutning i alle soner og lokale bostedsområder i en slik situasjon, jf. figurene nedenfor. Det observeres et noe større flertall for kommunesammenslutning i de sentrale delene av kommunen (Ski sentrum) enn i de øvrige bostedsområdene. Av øvrige bakgrunnstall går det fram at et flertall etter både kjønn, alder, utdanning og yrkesaktivitet mener kommunen bør stille seg positiv til kommunesammenslutning hvis nabokommuner ber om det.

Figur 10.1 Innbyggernes holdning til kommunesammenslutning dersom nabokommuner tar initiativ overfor Ski kommune. Sonevis fordeling og hele kommunen. Prosent. n=801

11 Vurdering av kanaler for informasjon og deltakelse

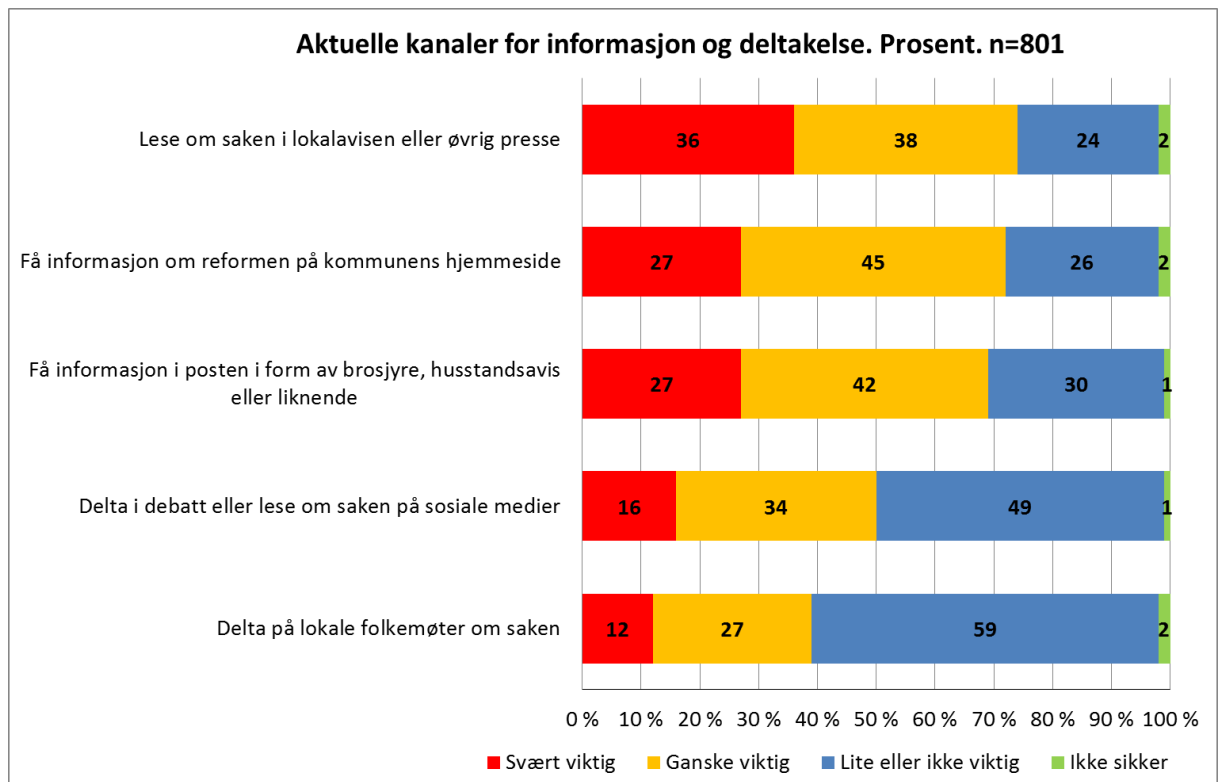
Følgende spørsmål ble stilt til alle: *Ski kommune planlegger å involvere innbyggerne på ulike måter i kommunereformen. Hvor viktig er det for deg å LES OPP*

- a) *Få informasjon om reformen via kommunens hjemmeside?*
- b) *Få informasjon i posten i form av brosjyre, husstandsavis eller liknende?*
- c) *Lese om saken i lokalavisen eller øvrig presse?*
- d) *Delta i debatt eller lese om saken på sosiale medier?*
- e) *Delta på lokale folkemøter om saken?*

På spørsmålene var det mulig å svare svært viktig, ganske viktig, lite eller ikke viktig, samt ikke sikker.

Svarene tyder på at innbyggerne forventer informasjon og mulighet for dialog om kommunereformen gjennom flere kanaler. Informasjon gjennom lokalavisen eller øvrig presse vurderes som viktig av nesten alle de spurte og framstår som den viktigste enkeltkanalen for informasjon til hele befolkningen. Store grupper peker også på kommunens hjemmeside og målrettet husstandsinformasjon som viktige informasjonskanaler. Folkemøter og aktivitet på sosiale medier kommer ut som litt mindre aktuelle og litt smalere informasjonskanaler, men også disse vurderes som viktige av betydelige grupper i befolkningen.

Det skal nevnes at svarmønstrene i Ski på dette spørsmålet er mer eller mindre helt sammenfallende med innbyggerundersøkelsen i Oppegård og flere andre kommuner.

Figur 11.1 Vurdering av viktighet av ulike kanaler for informasjon og dialog med innbyggerne. Hele kommunen. Prosent. n=801.

I bakgrunnstallene etter bosted finner vi ikke store variasjoner i vurderingene. Det gjelder med et visst unntak for Langhus og Siggerud, hvor andelen som vurderer informasjon i lokalpresse som svært viktig er lavere enn i de to øvrige delene av kommunen. Når det gjelder alder, gjør det seg gjeldende forskjeller som kanskje følger et forutsigbart mønster. Andelen som vurderer informasjon via sosiale medier som svært eller ganske viktig er høyere i den yngste aldersgruppen enn i den eldste, mens forholdet er motsatt når det gjelder å få informasjon gjennom lokalavis.

Kanal	Under 30 år	30-44 år	45-59 år	60 år og eldre	Alle
Lese om saken i lokalavisen eller øvrig presse	62	67	79	85	74
Få informasjon om reformen på kommunens hjemmeside	56	77	77	71	72
Få informasjon i posten i form av brosjyre, husstandsavis eller liknende	58	64	71	79	69
Delta på lokale folkemøter om saken	24	37	52	39	39
Delta i debatt eller lese om saken på sosiale medier	63	52	49	41	50
Antall spurte	148	218	212	223	801

Tabell 11.2 Andel av innbyggerne som vurderer aktuelle informasjonskanaler som svært eller ganske viktig. Fordeling etter alder. Prosent. n=801.